

KAKO BOLJ **TRAJNOSTNO** ORGANIZIRATI LOKALNE DOGODKE?

Priročnik za organizatorje lokalnih dogodkov

Operacija: FIT ZA ŽIVLJENJE 2
Odločba: 33152-179/2020/9 z dne 11. 5. 2021

Partnerji: Judo klub Ravne na Koroškem
Šolski center Ravne – Gimnazija Ravne
Društvo Sožitje – Društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Mežiške doline
Nov'na razvoj d.o.o.

Naslov publikacije:

Kako bolj trajnostno organizirati lokalne dogodke?

Priročnik za organizatorje lokalnih dogodkov

Avtorji/mentorji: mag. Katja Stopar, prof., Gimnazija Ravne
Robert Brezovnik, prof., Gimnazija Ravne
Stane Lodrant, prof., Gimnazija Ravne
Andreja Kadiš, prof., Gimnazija Ravne
Darinka Žerdoner, prof., Gimnazija Ravne
Tin Küzma, prof., Gimnazija Ravne

Udeleženci delavnic: dijaki in dijakinje Gimnazije Ravne

Urejanje: Julija Marošek, Nov'na razvoj d.o.o.
mag. Katja Stopar, prof., Gimnazija Ravne

Lektoriranje: Lucija Mirkac, prof., Gimnazija Ravne

Oblikovanje: Vizualne komunikacije, Blaž Topolinjak s.p.

Ravne na Koroškem, januar 2023

Kazalo

O priročniku	4
1 Zakaj trajnostni dogodki?	6
2 Priporočila za bolj trajnostno organiziranje lokalnih prireditev	9
2.1 Izbira lokacije dogodka	10
2.2 Mobilnost	12
2.3 Ravnanje z viri	13
2.4 Hrana in pijača	14
2.5 Komuniciranje in promocija	16
2.6 Odpadki	18
3 Administrativni vidiki organiziranja prireditev	21
3.1 Kdaj gre za javno prireditev?	21
3.2 Prijava javne prireditve	21
Kaj mora še zagotoviti organizator?	22
Roki za prijavo prireditve	22
3.3 Druge obveznosti pri organizaciji prireditev	23
Glasba na prireditvi	23
Zbiranje prostovoljnih prispevkov	24
Točenje alkohola na prireditvi	24
Snemanje prireditev in varovanje osebnih podatkov	24
Literatura in viri	25

POMEMBNO

Premislite, preden tiskate.
Varujte okolje in varčujte z naravnimi viri.

O priročniku

Živimo v negotovih časih, polnih sprememb, in skrb za zdravje in zdravo okolje postaja vse bolj pomembna. Izzivi podnebnih sprememb so čedalje bolj opazni tudi lokalno.

K uveljavljanju bolj trajnostnih praks in k pozitivnim spremembam lahko prispevamo vsi. Zato želimo s tem priročnikom športnim, kulturnim in drugim društvom in organizacijam na lokalni ravni ponuditi orodje za bolj trajnostno organizacijo prireditev. Športna tekmovanja, festivali, srečanja in drugi dogodki na lokalni ravni so porabniki virov, viri izpustov in generatorji odpadkov. Z bolj premišljenimi koraki pa lahko tudi lokalno prispevamo k zmanjševanju okoljskih bremen, krepitvi lokalnih verig ponudnikov in bolj trajnostnemu razvoju lokalne skupnosti.

Na enem mestu predstavljamo osnovne pojme trajnosti ter konkretne predloge, kako bolj premišljeno in trajnostno načrtovati in izvesti lokalne prireditve. V zadnjem delu povzemamo še administrativne vidike organiziranja dogodkov.

Priročnik smo pripravljali v sodelovanju z dijaki Gimnazije Ravne, ki so na delavnicah ustvarjalnega reševanja problemov iskali bolj trajnostne rešitve. Osredotočili so se na organizacijo predvsem športnih dogodkov (prireditev), ki potekajo v podeželskem okolju. Pri načrtovanju aktivnosti so upoštevali izhodišče, da so dogodki pomembni ne samo za udeležence (nastopajoče in občinstvo), ampak tudi za lokalno skupnost.

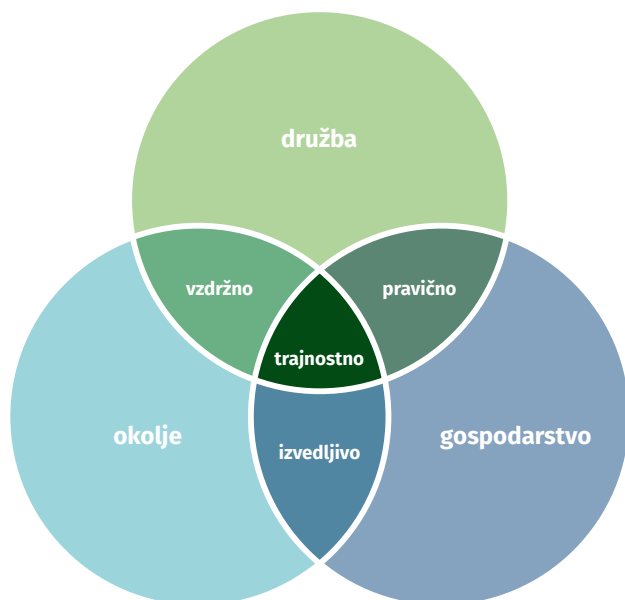
Priročnik je nastal v projektu Fit za življenje 2, ki s podporo Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja poteka v okviru LAS Mežiške doline. Namen projekta je krepitev zdravega življenjskega sloga in kakovosti življenja prebivalcev Mežiške doline.

ZAKAJ TRAJNOSTNI DOGODKI?

1 Zakaj trajnostni dogodki?

Trajnostni razvoj je izjemno kompleksen pojem, ki zajema tri osnovne razsežnosti: okoljsko, ekonomsko in družbeno. Najpogosteje citirana definicija je iz poročila Brundtlandove komisije, nekdanje Komisije za okolje in razvoj pri Organizaciji združenih narodov, iz leta 1987: »Trajnostni razvoj zadovoljuje potrebe sedanjega človeškega rodu, ne da bi ogrozil možnosti prihodnjih rodov, da zadovoljijo svoje potrebe.«

» **Trajnostni razvoj zadovoljuje potrebe sedanjega človeškega rodu, ne da bi ogrozil možnosti prihodnjih rodov, da zadovoljijo svoje potrebe.**«

Brundtlandova komisija, OZN

Čeprav imajo lokalni dogodki običajno manjši doseg udeležencev in posledično manjši vpliv, pa naj smiselno vključujejo ukrepe za izboljšanje vseh treh razsežnosti trajnosti.

Lokalni dogodki so trajnostni, če v največji možni meri prispevajo k varovanju narave in okolja in s tem ohranjajo kakovost vode, tal in zraka ter biotsko raznovrstnost, hkrati pa za lokalno skupnost ustvarjajo pozitivne vplive, tako ekonomske kot družbene.

Večina dogodkov, še zlasti športnih, povečuje porabo energije zaradi ogrevanja, hlajenja, prezračevanja prostorov, porabe tople vode in osvetljevanja. Zaradi porabe energije in prevozov tovrstni dogodki prispevajo k izpustom toplogrednih plinov. Povečujejo porabo naravnih virov, zlasti vode. Nezanemarljiv negativen vpliv predstavlja tudi povečano onesnaževanje okolja s hrupom in svetlobo.

Organizatorji festivalov, športnih in drugih dogodkov se po koncu dogodka praviloma srečujejo z večjimi količinami odpadkov, ki jih obiskovalci pustijo na samem prizorišču.

Zato je ključno, da organizator pred dogodkom opredeli, s katerimi postopki oz. ukrepi lahko poskrbi, da odpadki sploh ne nastanejo oz. da se količina odpadkov zmanjša.

Evropska direktiva o odpadkih predpisuje petstopenjski način ravnanja z odpadki. Na vrhu hierarhije je preprečevanje nastajanja odpadkov, nato sledita njihova ponovna uporaba ter reciklaža in kompostiranje, na koncu pa sta predelava odpadkov in odlaganje.

Koncept zero waste (brez odpadkov) pa petstopenjski evropski model EU še nadgradi. Zero waste pomeni vračanje vseh odpadnih materialov bodisi v tehnološke bodisi v naravne kroge. Cilj tega načela je zato opuščanje odpadkov in ne zgolj ločeno zbiranje in recikliranje. To lahko dosežemo le z učinkovito rabo virov. Nekatere slovenske občine so že začele uvajati koncept zero waste tako na ravni upravljanja lokalnih skupnosti kot tudi z upoštevanjem tega načela pri organizaciji dogodkov.

Koristi evropskega zelenega dogovora

Evropska unija želi z zelenim dogovorm doseči, da bo do leta 2050 prva celina, ki odstrani toliko izpustov CO₂, kolikor jih proizvede.

Evropski zeleni dogovor bo izboljšal blaginjo in zdravje državljanek in državljanov ter prihodnjih generacij:

sveži zrak, čista voda, zdrava tla in biotska raznovrstnost

prenovljene, energijsko učinkovite stavbe

zdrava in cenovno dostopna hrana

več javnega prevoza

čistejša energija in najnovejše čiste tehnološke inovacije

izdelki z daljšim trajanjem, ki jih je mogoče popraviti, reciklirati in ponovno uporabiti

delovna mesta za prihodnost ter usposabljanje, potrebno za prehod

globalno konkurenčna in odporna industrija

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sl

Vmesni cilj do leta 2030 je zmanjšati izpuste za 55 odstotkov.

Doseganje trajnosti in ogljične nevtralnosti zahteva spremembe v našem razumevanju in ravnanju. Učinkovito načrtovanje dogodka omogoča zmanjševanje negativnih vplivov na vseh področjih in doseganje pozitivnih učinkov tudi na lokalni ravni.

Postanite zgled v vaši skupnosti in poskrbite, da bo vaš dogodek čim bolj trajnosten!

» **Ohranjanje vseh virov z odgovorno proizvodnjo, potrošnjo, ponovno uporabo in predelavo izdelkov, embalaže in materialov brez sežiganja in brez izpustov, ki ogrožajo okolje ali zdravje ljudi, zemljo, vodo ali zrak.**«

(Zero Waste International Alliance)

PRIPOROČILA ZA BOLJ TRAJNOSTNO ORGANIZIRANJE LOKALNIH PRIREDITEV

2 Priporočila za bolj trajnostno organiziranje lokalnih prireditev

Izvedba lokalnih dogodkov pomeni aktiviranje lokalne družbene infrastrukture (kulturni domovi, športni objekti, druga prizorišča), generiranje prometa, porabo vode in energije, pogosto vključuje ponudbo hrane in pijače, posledično pa tudi nastajanje odpadkov in izpustov toplogrednih plinov.

Organizacija dogodkov naj postane čim bolj **trajnostna**. To pomeni, da organizator dogodka v načrtovanje smiselno vključi okoljske, ekonomske in družbene vidike. Pri tem naj upošteva pričakovanja vseh deležnikov dogodka. Zato naj pri načrtovanju in izvedbi dogodka **sodeluje** z lokalno skupnostjo, lokalnimi ponudniki in lokalnim prebivalstvom. Upošteva naj njihove zmogljivosti in interese ter stremi k iskanju skupnih rešitev.

Pozitivne posledice sodelovanja lahko ostanejo dalj časa (npr. boljša ozaveščenost deležnikov, promocija lokalnega okolja z vidika naravne in kulturne dediščine, lokalnih izdelkov, kulinarike), kar prinaša ekonomsko in družbeno vrednost.

Družbena odgovornost pomeni tudi **zagotavljanje varnosti** vseh udeležencev dogodka. Varnost, tako prometna kot varnost na prizorišču, ki vključuje tudi varovanje zdravja, je eno ključnih področij vsakega množičnega dogodka, zato mora biti organizator pri izdelavi varnostnega načrta pozoren tudi na te vidike.

Zato je smiselno poskrbeti za ozaveščanje o primernem vedenju, ne samo zaradi zaščite lastnega zdravja in zdravja drugih, temveč tudi zaradi varovanja naravnega okolja.

Uspešnost dogodka je pogosto odvisna od učinkovite **komunikacije**. Priprava komunikacijskega načrta je sestavni del organizacije dogodka. Še prevečkrat promocijski in komunikacijski materiali predstavljajo nezanemarljiv delež odpadkov.

V nadaljevanju izpostavljam posamezne vidike organizacije dogodka in nekaj idej oz. usmeritev za povečanje trajnostnih vidikov izvedbe.

2.1 Izbira lokacije dogodka

Dogodki se med seboj razlikujejo. Lahko so eno- ali večdnevni, prizorišče je lahko naravno okolje ali urbani prostor, ki običajno že ima določeno infrastrukturno opremljenost. Dogodek lahko poteka izključno na enem prizorišču (npr. proslava, športno tekmovanje), lahko pa jih je več na različnih lokacijah (npr. lokalni občinski festivali).

Mnogokrat organizator dogodka ne more vplivati na izbiro prizorišča, saj je le-to pogojeno z zahtevami za izvedbo dogodka (na primer plavalni miting v bazenu, atletsko tekmovanje na stadionu ...).

Kadar pa ima več možnosti izbire (na primer izvedba koncerta ali predstave na prostem), je smiselno izbrati lokacijo, ki je vsaj za lokalne prebivalce dostopna z javnim prevozom, kolesom ali peš. Na ta način prispevamo k zmanjšanju obremenjenosti okolja z izpušnimi plini zaradi prometa. Pri izbiri je pomembno tudi, da upoštevamo, kakšno infrastrukturo in opremo posamezno prizorišče že ponuja, da s tem zmanjšamo potrebo po dodatnih prevozih za izvedbo dogodka.

V vsakem primeru je zaželeno, da organizator vse udeležence dogodka usmerja in spodbuja k odgovornemu odnosu do okolja, upoštevajoč tako možnosti trajnostnega prihoda na dogodek kot glede ravnanja v času izvajanja dogodka.

Če lahko organizator izbere čas dogodka, je priporočljiv dnevni čas z dnevno svetlobo. Na ta način se zmanjša poraba električne energije zaradi osvetljevanja prostorov.

Pri izbiri lokacije dogodka je treba upoštevati tudi vidike varnosti tako udeležencev kot lokalnih prebivalcev.

PRIMERI SLABE ORGANIZACIJE DOGODKOV:

- Vsak se pelje sam
- Oddaljene lokacije
- grajenje nove infrastrukture za kratek čas (npr. olimpijske igre, svetovno prvenstvo v nogometu)

manj globalnega
več lokalnega

dogodki tudi na periferiji, ne le v velikih mestih

LOKACIJA
vloga je manjša

dostopnost, organiziran in javni prevoz

Okolje, kjer se ljudje s tem ukvarjajo
že obstoječa infrastruktura

manj avtomobilov, več kolesarjenja

Vir: delavnica, dijaki Gimnazije Ravne.

PRIPOROČILA

- Izberite objekte, ki že razpolagajo s potrebno opremo, da odpravite ali zmanjšate potrebo po prevozih.
- Če lahko izbirate, dajte prednost objektom, ki uporabljajo energijo iz obnovljivih virov.
- Če bodo udeleženci prenočili, izbirajte lokacije, ki so blizu lokalnim nočitvenim zmogljivostim.
- Lokacija dogodka naj bo čim večjemu številu domačinov dostopna peš, s kolesom ali z javnim prevozom.
- Za bolj oddaljene obiskovalce spodbujajte trajnostne oblike mobilnosti za prihod na prizorišče (vlak, javni prevoz, skupinski prevoz).
- Izberite objekte oz. lokacije, ki imajo v bližini parkirišča, parkirišča za kolesa, polnilne postaje za električna vozila.
- Če gre za dogodke na odprtih javnih površinah, preverite, kako je z dostopnostjo stranišč in možnostjo uporabe okolju prijaznih mobilnih stranišč.
- Dogodke v naravnem okolju (npr. pohodi, kampi idr.) načrtujte tako, da bodo v čim manjši meri posegali v naravne habitate.
- Uporabljajte označene poti. Poskrbite za ozaveščanje o trajnostnem obnašanju v naravnem okolju.
- Oblikujte spletni zemljevid prizorišča s podatki o dostopnosti.

ODPOVEJMO SE

- Izvajanju množičnih dogodkov v naravi, še zlasti v območjih varovane narave.
- Uporabi osebnih avtomobilov v času dogodka z ene lokacije na drugo.

ZANIMIVOST

V Sloveniji je leta 2020 v kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih nastalo **29,4 Gg izpustov CO₂**, kar predstavlja 0,02 % vseh izpustov CO₂.

2.2 Mobilnost

Lokalni dogodki so vedno povezani tudi z mobilnostjo (prihodi nastopajočih, tekmovalcev, izvajalcev storitev, obiskovalcev). Pričakovati je, da bodo obiskovalci v večji meri prišli peš, s kolesom, z javnim prevozom. Po drugi strani pa je na podeželju ravno dostopnost in frekventnost javnega prevoza pogosta ovira, ki narekuje večjo uporabo avtomobilov.

Pri organizaciji v največji možni meri vključite hojo, kolesarjenje, uporabo javnega potniškega prometa ali alternativne oblike mobilnosti. Če je le mogoče, naj bo poudarek na omejevanju osebnega motornega prometa. Seveda pa je vse naštetu treba upoštevati z mislijo, da bo potreba vsakogar po premikanju kljub vsemu zadovoljena. Med izzivi so lahko tudi zagotavljanje prometne prepustnosti (npr. dogodek lahko pomeni zaporo cest, parkiranje zunaj temu namenjenih površin) in prometne varnosti.

Že pri najavi dogodka priporočajte in spodbujajte trajnostne oblike mobilnosti.

ZANIMIVOST

V letu 2020 so **gospodinjstva v Sloveniji s prometom proizvedla 2.398,3 Gg izpustov CO₂**, ker je slabih 18 % vseh izpustov.

PRIPOROČILA

- Ob najavi dogodka pozornost namenite trajnostni mobilnosti in obvestite udeležence o razpoložljivih oblikah, cenah, urnikih.
- Načrtujte vse pričakovane prevoze tako na dogodek kot v času dogodka.
- Spodbujajte uporabo lokalnih sistemov izposoje koles. Pripravite informacije, kako se do koles dostopa.
- Če je možno, se z lokalnimi skupnostmi dogovorite za popust pri izposoji koles.
- Poskrbite za prostor za varno shranjevanje koles na sami prireditvi.
- Organizirajte skupinske prevoze udeležencev in gledalcev, še zlasti ko gre za dogodke v naravnem okolju ali v času, ko ni storitev javnega potniškega prometa.
- Dogovorite se za popuste pri skupinskih prevozih.
- Če se ne boste mogli izogniti prevozom z osebnimi avtomobili, spodbujajte carpooling (sopotništvo), skupno vožnjo z avtomobilom.
- Omogočite popust pri vstopnini ali nagrade za obiskovalce, ki so za prihod uporabili okolju prijazen način.

ODPOVEJMO SE

- Pretirani uporabi osebnih avtomobilov.
- Dodatnim prevozom zaradi slabega načrtovanja potreb po opremi, blagu itd.

2.3 Ravnanje z viri

Naravni viri so dobrine, ki jih prejemamo in koristimo v razmeroma nespremenjenem naravnem stanju in so ključnega pomena za preživetje in razvoj človeštva. Glede na izvor govorimo o neživih virih (tla, voda, zrak, minerali) in živih virih (rastline, živali in njihovi produkti). Med slednje uvrščamo tudi fosilna goriva.

Glede na trajnost vire razvrščamo v neobnovljive (minerali, fosilna goriva ...) in obnovljive (sončna energija, zrak, veter ...). Naravne vire uporabljamo tudi za pridobivanje električne energije.

Različni dogodki, predvsem pa športni, so lahko veliki porabniki vode, zato dogodek načrtujemo tako, da bosta tako poraba vode kot njeno onesnaževanje minimalna.

Športni dogodki so praviloma velik porabnik električne in toplotne energije. Razmisliti velja, kako z učinkovito rabo zmanjšati skupno porabo energije in kako čim bolj vključiti obnovljive vire energije. Če kot energetske vir uporabljamo neobnovljive vire, pri tem nastajajo izpusti toplogrednih plinov, ki povzročajo podnebne spremembe. Cilj organizatorjev vsakega dogodka je približati se ogljični nevtralnosti.

ZANIMIVOST

Količina porabljene vode na prebivalca v Sloveniji je bila v letu 2021 59,4 m³.

PRIPOROČILA

- Prepoznajte mesta in procese v okviru dogodka, kjer gre za večjo porabo energije.
- Predvidite ukrepe za zmanjševanje porabe (npr. ugašanje luči ter električne in elektronske opreme, varčevanje s toplo vodo, električno energijo ali energijo za ogrevanje/hlajenje prostorov).
- Udeležence ozaveščajte o načinih zmanjšanja rabe naravnih virov (na primer s piktogrami ali nasveti za varčevanje z vodo).
- Znižajte temperaturo vode v bojlerjih.
- Uporabljajte okolju prijazna čistilna sredstva.

ODPOVEJMO SE

- Nepotrebne razsvetljevanje prostorov.

2.4 Hrana in pijača

Dogodki običajno vključujejo tudi ponudbo hrane in pijače, tako za osebje, nastopajoče kot tudi obiskovalce. Organizator ima največji vpliv tako na izbiro kot na način postrežbe hrane in pijače na dogodku. Z ustrezno izbiro ponudnika lahko bistveno zmanjša negativne vplive na okolje in hkrati krepi družbene in ekonomske vidike trajnosti.

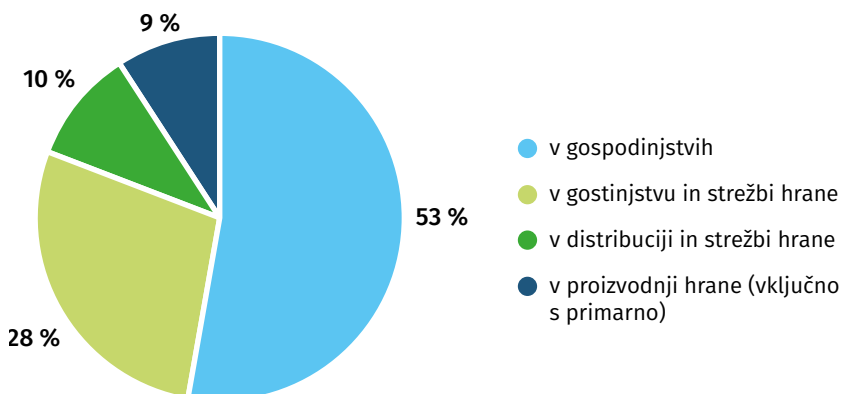
Zaradi slabega načrtovanja dogodka (na primer ni predvideno število udeležencev) pa lahko ostane odvečna hrana, ki jo zavržemo.

Embalaža, v kateri udeleženci dobijo hrano in pijačo, predstavlja najpogostejši vir generiranja odpadkov. Posebej problematična je embalaža za enkratno uporabo.

Organizator trajnostnega dogodka naj bi pri izbiri hrane in pijače v čim večji meri upošteval naslednja načela: **ekološko, lokalno, sezonsko, zdravo, pravično in brez odpadkov.**

Embalaža za ponovno uporabo je v primerjavi s tisto za enkratno uporabo odgovorna za manj izpustov toplogrednih plinov in je bolj prijazna do okolja.

Po podatkih SURS-a je vsak prebivalec Slovenije v letu 2021 zavrzel povprečno 68 kg hrane.

Vir: <https://www.stat.si/statweb/News/Index/10597>

ZANIMIVOST

Eden od ciljev evropske strategije Od vil do vilic je **do leta 2030 razpoloviti količino zavržene hrane.**

PRIPOROČILA

- Vključite lokalne proizvajalce hrane in pijače. Omogočite jim, da se na dogodku predstavijo ali ponudijo lokalno proizvedeno hrano.
- Skrbno načrtujte količino hrane.
- Spodbujajte ponudbo sezonske hrane.
- Če je to primerno, uredite ponudbo hrane v objektih, ki imajo jedilnice (npr. šole), da lahko uporabite obstoječi jedilni pribor, krožnike, kozarce idr.
- Uporabljajte posodo, pribor in kozarce za večkratno uporabo ali biorazgradljivo embalažo.
- Uvedite sistem kavcije za posode za hrano in kozarce za pitje.
- Omogočite dostop do pitne vode (javni objekti, pitniki na prostem).
- Spodbujajte uporabo steklenic oz. bidonov za vodo.
- Poskrbite za zadostno število mest za ločeno odlaganje odpadkov, da tako povečate možnost recikliranja (npr. vreče za embalažo, papir, mokre odpadke).
- Če vam kljub načrtovanju po dogodku ostane hrana, se za porabo dogovorite z lokalnimi porabniki (npr. star kruh, zelenjava se lahko porabita za prehrano živali) ali pa poskrbite za ustrezno kompostiranje.
- Če gre za trajnejše prehranske izdelke, se za porabo dogovorite z dobrodelnimi organizacijami.

ODPOVEJMO SE

- Živilom, ki so prepotovala velike razdalje ali so za njihovo pridelavo koristili velike količine energije.

2.5 Komuniciranje in promocija

Želja organizatorja je, da dogodek obiše čim več ljudi. Komuniciranje zato predstavlja ključen vidik organiziranja dogodka, tako znotraj ekipe in sodelavcev organizatorja kot tudi med vsemi drugimi deležniki (obiskovalci, lokalno skupnostjo, sponzorji, donatorji ...).

Tudi komunikacijske aktivnosti so lahko vir odpadkov (npr. tiskani materiali). Če je le mogoče, dajmo prednost elektronski komunikaciji, o dogodkih obveščajte preko (lokalnih) radijskih ali TV-postaj in elektronskih medijev. Zelo uporabna pa so seveda družbena omrežja.

PRIPOROČILA

- V pripravo sporočil vključite vašo namero po bolj trajnostni izvedbi dogodka. Spodbudite udeležence k trajnostnemu ravnanju (npr. informirajte o organiziranih prevozi, spodbujajte odgovorno ravnanje z viri).
- Udeležence lahko k trajnostnemu ravnanju spodbujate z različnimi nagradnimi igrami tako pred kot v času dogodka.
- V informiranje vključite vaše lokalne sponzorje ter njihove trajnostne izdelke ali storitve (npr. lokalno proizvedena hrana in pijača, spominki, drugi uporabni izdelki).
- Pripravite čim več informacij o dogodku v digitalni obliki, vključno z vabili. Tako lahko informacije redno posodabljate.
- Oblikujte QR-kodo za lažje dostopanje do podrobnejših informacij.
- Uporabite družbena omrežja. Upoštevajte, katera so bolj primerna za vašo ciljno skupino.
- Pri športnih dogodkih urnike, štartne liste in rezultate objavite v elektronski obliki (elektronski zasloni na prizoriščih, objave na spletnih straneh ipd.).
- Če uporabljate priponke z imeni, ovitke za akreditacijske kartice, jih po koncu zberite in ponovno uporabite.
- Promocijski material (npr. oder za zmagovalce, roll-up, zastave, plakate) oblikujte tako, da jih boste lahko ponovno uporabili (npr. brez datumov ali zaporednih števil priveditve).
- Če boste za udeležence pripravili darila, izberite lokalne izdelovalce, izdelke iz lokalnih materialov ali iz recikliranih materialov. Upoštevajte načelo »manj je več«.
- Promocijska darila so lahko nematerialna (na primer zastonj ogled naslednje prireditve, obisk tečaja, ogled razstave ...).
- Sporočite javnosti, katere ukrepe ste izvedli in kako ste prispevali k trajnosti.

ODPOVEJMO SE

- Tiskanim letakom.
- Pošiljanju natisnjenih vabil po pošti.
- Papirnemu poslovanju nasploh; npr. zapisnikom, poročilom, urnikom, rezultatom v tiskani obliki.
- Nakupu daril, ki so prišla od zelo daleč.
- Promocijskemu materialu/nagradam, ki so brez trajne vrednosti in jih udeleženci kmalu zavržejo.
- Uporabi navijaških rekvizitov za enkratno uporabo.

ZANIMIVOST

Cena enega lista papirja A4 je približno 1 cent, cena znamke za standardno pismo 69 centov, kuverte pa 12 centov, vse skupaj torej 82 centov. Če upoštevamo še tiskanje, je skupni **strošek enega vabila 1 evro.**

Vir: delavnica, dijaki Gimnazije Ravne.

2.6 Odpadki

Odpadki so med ključnimi izzivi tudi na lokalnih dogodkih. Morda najpomembnejše vprašanje za organizatorja dogodka je, ali je nek izdelek/pripomoček res nujno imeti. Če ga ne potrebujemo, smo s tem že poskrbeli, da odpadki sploh ne bodo nastali (npr. brezpapirno poslovanje).

Pri načrtovanju dogodka je koristno vnaprej predvideti, kje in kdaj bodo kakšni odpadki nastali in v kakšnih količinah (embalaža, organski, mešani, strupeni odpadki). Z ločenim zbiranjem na samem viru omogočimo, da bo na koncu manj odpadkov končalo na odlagališču.

Veliko govorimo o recikliranju, vendar pa **z zagotavljanjem ponovne uporabe še bolj prispevamo k ohranjanju naravnih virov in zmanjšanju porabe energije**. Embalaža za ponovno uporabo (npr. steklenica) je v primerjavi s tisto za enkratno uporabo odgovorna za manj izpustov in je veliko bolj prijazna do okolja. Količino odpadne embalaže lahko bistveno zmanjšamo z izbiro izdelkov, ki so brez embalaže ali z manj embalaže.

Pri načrtovanju ravnanja z odpadki se povežite s podjetjem za ravnanje z odpadki, ki lahko pomaga z nasveti. Udeleženci dogodka morajo biti na ustrezen način informirani o možnostih ločevanja odpadkov in o mestih odlaganja odpadkov (koši, otoki za zbiranje).

Potencialni vir odpadkov predstavljajo tudi promocijska darila in navijaški rekviziti. Navijaški rekviziti naj ne bodo za enkratno uporabo. Smiselno je preveriti, ali si jih lahko kje izposodimo ali že izdelane (na primer lesene raglje ...) gledalcem za kavcijo posodimo.

Povzeto po: Krovni načrt za zero waste, Bruselj, 2020 (zerowastecities.eu).

ZANIMIVOST

Po podatkih SURS-a je vsak prebivalec Slovenije v letu 2021 proizvedel 518 kg komunalnih odpadkov. Od tega je bilo ločeno zbranih 74,2 %, na deponijo odloženih pa 27 kg na prebivalca. **V Sloveniji smo v letu 2021 reciklirali samo 59,9 % komunalnih odpadkov.**

PRIPOROČILA

- Odpovejte se izdelkom, ki niso nujni za izvedbo dogodka.
- Nabavite le toliko materiala, hrane in pijače, kot je potrebno.
- Dogovorite se s ponudniki, ki ponujajo hrano in pijačo v embalaži za ponovno uporabo (pralni kozarci, steklenice, posoda in pribor).
- Nabavite pijačo, ki jo boste lahko točili iz sodčkov, namesto pijače v pločevinkah.
- Uvedite kavcijo za embalažo za pijačo in hrano.
- Na športnih in drugih dogodkih spodbudite sodelujoče, da prinesejo bidone in pijejo vodo iz pipe.
- Omogočite ločeno zbiranje odpadkov. Jasno označite mesta za odlaganje različnih vrst odpadkov.
- Vključitev prostovoljce, ki bodo obiskovalce usmerjali in opozarjali na ločeno odlaganje odpadkov.
- Spodbudite obiskovalce, da bodo pomagali pri pospravljanju odpadkov.
- Promocijska darila naj bodo nematerialna ali takšna, ki zmanjšujejo obremenjenost okolja (na primer steklenica za vodo).
- Navijaške rekvizite si izposodite ali jih po kavcijskem sistemu posodite gledalcem.

ODPOVEJMO SE

- Nepotrebim izdelkom, kot so slamice, neužitni okraski na pijačah in hrani, papirnatim servietam.
- Embalaži za enkratno uporabo.
- Navijaškim rekvizitom za enkratno uporabo.
- Promocijskim izdelkom (baloni, letaki ...), ki jih bodo obiskovalci takoj po dogodku zavrgli.

ADMINISTRATIVNI VIDIKI ORGANIZIRANJA PRIREDITEV

3 Administrativni vidiki organiziranja prireditev

V tem delu so zbrane osnovne informacije o postopkih, ki jih morajo organizatorji prireditev upoštevati, da so dogodki izvedeni skladno z zakonodajo. Povzeta so iz portala eUprava.gov.si.

3.1 Kdaj gre za javno prireditev?

Javna prireditev je vsako organizirano zbiranje oseb zaradi izvajanja športne, kulturne, zabavne ali druge aktivnosti na prostem ali v dvorani (npr. športno tekmovanje, kolesarjenje, tekaški maraton, koncert, veselica, gledališka predstava, razstava, nastop zborov, lokostrelsko tekmovanje, recitacije, predstavitev kmečkih del ipd.), kjer je dostop omogočen vsakomur ali pod določenimi pogoji vsakomur (npr. z nakupom vstopnice).

Prireditve, ki se je udeležijo le vabljeni in vnaprej znani udeleženci, ni javna prireditev, zato je ni treba prijaviti ali si zanjo pridobiti dovoljenja. Vseeno pa preverite, ali ste zavezani izpolniti katero od obveznosti, ki so opredeljene v točki 3.3.

3.2 Prijava javne prireditve

Prireditve je glede na njene značilnosti treba prijaviti krajevno pristojni **polijski postaji** oz. pridobiti dovoljenje za organizacijo dogodka pri pristojni **upravni enoti**.

Dovoljenje upravne enote potrebujete v naslednjih primerih:

- ▶ na prireditvi se pričakuje več kot 3.000 udeležencev,
- ▶ gre za mednarodno športno prireditev ali člansko tekmovanje v ekipnih športih, na katerem bo sodeloval vsaj en klub prve državne lige,
- ▶ prireditev bo potekala na javni cesti in bo pomenila izredno uporabo javne ceste,
- ▶ na prireditvi se bo uporabljal odprt ogenj oziroma bo izveden ognjemet,
- ▶ na prireditvi se bodo uporabljali predmeti in naprave, ki lahko ogrozijo varnost (npr. vrtiljaki, dvigala, šotori, odri posebnih konstrukcij, kolesa, avtomobili, jadralna padala ...),
- ▶ na prireditvi se bodo zbirale živali,
- ▶ prireditev bo potekala na, v ali ob vodi,
- ▶ program dogodka bo vseboval vožnjo s kolesi ali vozili v naravnem okolju.

V ostalih primerih prijavo opravite na **polijski postaji**, ki pokriva območje, kjer bo prireditev potekala.

Za oba postopka se uporablja isti **obrazec**, ki ga najdete na tej [povezavi](#). Navodila za izpolnjevanje pa so dostopna [tukaj](#).

Prijavi dogodka oz. vlogi za izdajo dovoljenja za organizacijo dogodka priložite:

- ▶ soglasje za uporabo prostora (najemna ali druga pogodba ali pisno soglasje), kadar prireditev ne poteka v lastnih prostorih ali prostorih, ki jih imate v upravljanju,
- ▶ obvestilo lokalni skupnosti (kopija dopisa),
- ▶ dokazila o zagotavljanju zdravstvene oskrbe (izpolniti [obrazec o zdravstveni odgovornosti](#) in o [tipu dogodka](#)), dokazilo o zagotavljanju zdravstvenega varstva na prireditvi glede na tip dogodka (kjer je treba zagotoviti zdravstveno varstvo),
- ▶ če bodo na prireditvi uporabljene zvočne naprave, zaradi katerih bo okolje prekomerno obremenjeno s hrupom (npr. glasna glasba), morate priložiti tudi dovoljenje občine za prekomerno obremenitev okolja s hrupom oziroma obvestilo o uporabi zvočnih naprav.

Dodatna dokumentacija, potrebna za izdajo dovoljenja na upravni enoti

Če bo prireditev potekala na javni cesti, bo prišlo do uporabe ognjemeta ali odprtega ognja, zbiranja živali, uporabe večjih začasnih objektov, vozil, naprav ali če gre za prireditev v naravnem okolju, na/v/ob vodi, je za vsakega od navedenih primerov treba **zagotoviti še dodatna dokazila oz. dokumentacijo**. Več informacij najdete v [spletnem vodiču za prijavo prireditev in shodov](#).

Kaj mora še zagotoviti organizator?

Določiti mora vodjo dogodka.

Vodja je lahko oseba, ki je stara najmanj 18 let in ima ustrezne psihofizične sposobnosti za opravljanje nalog vodje.

Zagotavljati mora red na prireditvi

Glede na značaj dogodka in pričakovano število udeležencev mora organizator za zagotavljanje reda na dogodkovnem prostoru zagotoviti rediteljsko službo. Red na prireditvi lahko organizator zagotavlja **z reditelji, ki jih določi sam**, da bodo na shodu skrbeli za red, ali **z varnostniki**, ki jih zagotavlja subjekt, ki ima licenco za varovanje javnih zbiranj.

Če bo red na prireditvi zagotavljala služba zasebnega varovanja (varnostniki in ne lastni reditelji), morate priložiti tudi pogodbo ali dogovor o zagotavljanju reda, sklenjen z varnostno službo.

Kdo je lahko reditelj?

Reditelj je lahko le državljan Republike Slovenije oziroma EU, ki je star najmanj 18 let in ima ustrezne psihofizične sposobnosti za opravljanje nalog reditelja glede na značaj dogodka. Reditelj mora biti s posebnim telovnikom ali trakom ali kako drugače na obleki vidno označen z napisom »reditelj«. Reditelj ne sme biti oborožen ali uporabljati drugih prisilnih sredstev. Za delo rediteljev je odgovoren organizator dogodka.

Roki za prijavo prireditve:

Pristojna upravna enota

Vloga za izdajo dovoljenja za organizacijo dogodka: najmanj **10 dni** pred začetkom dogodka

Pozor: Za dogodke, ki se odvijajo na javni cesti, ki potekajo na območju dveh ali več upravnih enot, in za tekmovalne športne dogodke v kolesarstvu ter avto-motu športu na javni cesti je potrebno vlogo za dovoljenje vložiti **najmanj 30 dni pred dnevom dogodka**.

Krajevno pristojna policijska postaja

Prijave javne dogodka: najmanj **5 dni** pred začetkom dogodka

Za prijavo javnih prireditev v Mežiški dolini sta pristojni:

Upravna enota Ravne na Koroškem
Čečovje 12a, 2390 Ravne na Koroškem

T: 02 821 64 40
ue.ravne@gov.si

Policijska postaja Ravne na Koroškem
Dobja vas 125, 2390 Ravne na Koroškem

T: 02 821 62 00
pp_ravne.puce@policija.si

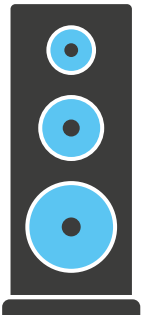
Načini prijave dogodka:

- elektronsko na portalu [e-uprave](#),
- po pošti,
- osebno.

3.3 Druge obveznosti pri organizaciji prireditev

Pri organizaciji dogodka bodite pozorni tudi na naslednje.

Glasba na prireditvi

Prijava dogodka IPF

Če boste na prireditvi (proslave, koncerti, zabave, športne dogodke idr.) predvajali **posneto glasbo** ali bodo izvajalci **nastopili na glasbeno podlago**, je treba prireditev prijaviti IPF in poravnati nadomestilo.

Prireditev je treba prijaviti **10 dni prej** z obrazcem Prijava dogodka, ki je dostopen [tukaj](#). Ob osnovnih podatkih o organizatorju in prireditvi boste določili tip dogodka za odmero nadomestila.

Najkasneje **15 dni po prireditvi** ste dolžni poslati obrazec Spored in osnova za odmero nadomestila, kamor vpišete podatke o prireditvi in predvajanih skladbah. Obrazec najdete [tukaj](#).

Več informacij:

IPF, Zavod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov, k.o.
Argentinska ulica 17, 1122 Ljubljana

www.ipf.si

T: 01 52 72 936, prireditve@ipf.si

Prijava dogodka Združenju SAZAS

Za uporabo skladb avtorjev je treba plačati avtorski honorar. Združenje vam z dovoljenjem omogoči zakonito uporabo glasbe iz svetovnega glasbenega repertoarja. Dovoljenje je treba pridobiti **za vsako prireditev posebej**.

Obrazec za prijavo dogodka je [tukaj](#). Na Združenje SAZAS ga je treba posredovati **najmanj 8 dni pred** prireditvijo in združenje vam bo izdalo **dovoljenje**.

Najmanj v **15 dneh po prireditvi** morate poročati o koncertu ali prireditvi. Obrazci za poročanje:

[SAZAS-1: Spored izvedenih del](#)

[SAZAS-3: Osnove za obračun AH](#)

Več informacij:

Združenje SAZAS k.o., Špruha 19, 1236 Trzin

www.sazas.org

T: 01 423 81 10; prireditve@sazas.org

Organiziranje srečelova

Klasične igre na srečo lahko prirejate na podlagi dovoljenja, ki ga izda ministrstvo, pristojno za finance, **samo če ste društvo ali neprofitna humanitarna organizacija**, ki jima je bil podeljen status društva, ki deluje v javnem interesu. Številčno loterijo, tombolo ali srečelov lahko priredite samo **enkrat na leto z enim žrebanjem**.

Društva lahko enkrat na leto priredijo tombolo ali srečelov v okviru lastnega enodnevnega kulturnega ali zabavnega programa, in sicer brez dovoljenja ministrstva, pristojnega za finance, če skupna vrednost srečk **ne presega 5.000 EUR in če vrednost posameznih dobitkov ne presega 300 EUR**. Upravno enoto morate o prireditvi tega tipa obvestiti najpozneje **8 dni pred nameravano prireditvijo**.

Zbiranje prostovoljnih prispevkov

Prostovoljni prispevki se lahko zbirajo le v primerih, ko prosilec izkaže upravičen razlog, kot je npr. elementarna ali druga nesreča oz. humanitaren ali splošno koristen namen. Dovoljenje se izda v primerih, ko prosilec izkaže upravičen razlog.

Za pridobitev dovoljenja je treba pristojni upravni enoti poslati vlogo, ki je dostopna [tukaj](#), priložiti pa morate kopijo akta o ustanovitvi nepridobitne pravne osebe in navedbo, na kakšen način boste zbirali prostovoljne prispevke (nabiralne pole, blagajniški prejemek ipd.).

Točenje alkohola na prireditvi

Prodajo alkoholnih pijač lahko na prireditvi zagotavlja samo organizator. Če organizator ni registriran za opravljanje gostinske dejavnosti, lahko prodajo na podlagi pogodbe z organizatorjem v njegovem imenu zagotovi druga pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja gostinsko dejavnost. Prodaja alkoholnih pijač je dovoljena le v odprti papirnati, plastični in pločevinasti embalaži za enkratno uporabo.

Na javnih športnih prireditvah je uro pred začetkom in med športno prireditvijo prodaja alkoholnih pijač, ki vsebujejo več kot 15 volumenskih odstotkov alkohola, prepovedana. Na tovrstnih prireditvah mora organizator vidno označiti prostore in površine, kjer sta dovoljena prodaja in uživanje alkoholnih pijač, ter mora tam na vidnem mestu razstaviti eno od naslednjih opozoril: »Minister za zdravje opozarja: Uživanje alkohola lahko škoduje zdravju!« ali »Minister za zdravje opozarja: Prekomerno pitje alkohola škoduje zdravju!« Organizator mora zagotoviti nadzor nad vnosom alkoholnih pijač v prostore in na površine, kjer uživanje ni dovoljeno.

Snemanje prireditev in varovanje osebnih podatkov

Če gre za javno prireditev, ni treba pridobiti posebnih osebnih privolitvev udeležencev za snemanje, če se udeležence na ustrezen način **predhodno seznanijo**, da se javna prireditev snema.

Posameznik, ki se udeleži javnega dogodka, se mora zavedati, da obstaja večja verjetnost, da bo posnet. Upravljevec osebnih podatkov oziroma organizator javnega dogodka pa je dolžan pri obravnavani obdelavi osebnih podatkov upoštevati 13. člen Splošne uredbe o varstvu podatkov, ki določa, katere informacije je potrebno zagotoviti posamezniku, kadar se osebni podatki pridobijo od posameznika.

Za nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov, nastalih s posnetkom, kot je objava posnetka na spletni strani za namen promocije, ki omogoča prepoznavo posameznika na način, da je posameznik določen ali določljiv, potrebujete zakonito pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov, se pravi privolitev posameznika. Privolitve posameznika pa ni potrebno pridobiti, kadar posameznika na posnetku ne bi bilo mogoče prepoznati (posameznika se posname od daleč, v slabi ločljivosti ipd.). Za mladoletne otroke bi veljavno privolitev podali njihovi zakoniti zastopniki (starši ali skrbniki).

Vir: <https://www.ip-rs.si/mnenja-gdpr/6048a641397e2>

Literatura in viri

Krovni načrt za zero waste, spreminjanje vizije krožnega gospodarstva v evropsko resničnost, Zero Waste Europe, 2020.

From Farm to Fork: Our Food, our health, our planet, our future, factsheet; EK 2020.

Zakonodajna priporočila občinskim oblastem za dogodke brez odpadkov, Program Zero Waste Slovenija, Društvo ekologi brez meja, 2017

Zero waste Europe

<https://zerowasteurope.eu/impact/numbers-and-statistics/>

Evropski zeleni dogovor

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sl

How to Plan a Sustainable Event: the Ultimate Guide

<https://www.eventbrite.com/blog/plan-a-green-event-ds00/>

Going green: How to host an eco-friendly event

<https://www.zoho.com/backstage/thegreenroom/eco-friendly-events.html>

10 Green Event Ideas That Can Make a Huge Difference

<https://www.cvent.com/uk/blog/events/10-green-event-ideas-can-make-huge-difference>

How to Organize a Green Event: Tips for Sustainable Planning

<https://guidebook.com/mobile-guides/organize-green-event-tips-sustainable-planning/>

7 Steps to Planning a Green Event

<https://sustainability.uconn.edu/2019/11/25/7-steps-to-planning-a-green-event/>

SURS

<https://www.stat.si/StatWeb/Field/Index/13>

eUprava

<https://e-uprava.gov.si/podrocja/drzava-druzba/drustva-javne-prireditve/javne-prireditve-in-shodi.html>